

DR. ELEMER BAKO

810 LOXFORD TERRACE

SILVER SPRING, MARYLAND

20901

1974. november 22.

Dr. Somogyi Ferenc egyetemi tanár úrnak,
az Árpád-Akadémia főtítkára

Mélyen tisztelt Főtítkár Úr!
Kedves Barátom!

Egy hónappal ezelőtt írásban hoztam a tudomására dr. Béky Zoltán akadémiai elnök úrnak, hogy az Árpád-Akadémiában viselt tisztségeimről lemondok, az Akadémiából kilépek, és így az 1973-ban megjelent "Guide to Hungarian Studies" című munkámnak tavaly megírt jutalmat nem is lesz módomban átvenni. Erre a bejelentésemre sem tőle, sem mástól az Akadémia részéről választ semmiféle formában nem kaptam. Ezért bejelentésemet most, ezzel a Hozzá intézett levéllel, megismétlem, közölve egyszerűsítve a döntésemet kiváltó okokat is. Hogy pedig levelemnek ne legyen ugyanaz a sorsa, mint dr. Fűry Lajos akadémiai elnök tavalyi lemondó levelének, amelyet dr. Nádas János, az akadémiai ügyek diktatórikus intézője, fel sem olvasott a lemondás bejelentése alkalmával, sem más formában nem közölt az Akadémia tagságával, ezért e levelemet több más akadémiai tagnak is megküldöm.

Kilépésem fő okai a következők:

1 A tavalyi akadémiai közgyűlés előtt alkalmam volt megfigyelni azt a keserű vitát, amely az azóta elhalt dr. Kardos-Talbot Béla és dr. Fűry Lajos között folyt. Kardos mindenképpen életet akart vinni az Árpád-Akadémiába, össze akarta hívni legalább az Akadémia "keleti kerületének" a tagjait, de Fűry, de Fűry, de Fűry, de Fűry ellenállására hivatkozva, ezt mindig elhárította. A részletekről mindkét oldalról értesültem. Ez az állapot vezetett dr. Fűry Lajos lemondására. A lemondás oka tehát, végső elemzésben, dr. Nádas János "egykező-politikája", illetve erőszakos, mindenképp és mindent elnyomó természete. Amint tudjuk, Fűry el sem jött a közgyűlésre, hanem külföldre utazott.

2 Látva ezt az aldatlan helyzetet és tudatában léve annak, hogy az amerikai magyarság igen fontos kulturális feladatok megoldása előtt áll, Fűry Lajos elútazása előtt ismerttettem vele akkor már kidolgozott terveimet. Mivel az Amerikai Magyar Szövetség elnökeit, dr. Béky Zoltánt és dr. Nadást Jánost akkor már két hónapja nem sikerült rávennem arra, hogy az AMSz tavaly szeptemberi igazgatósági ülése után egy hónapon belül esedékes intéző bizottsági ülést összehívják, és ezzel az igazgatósági ülés határozatait folyamatba tegyék, az Árpád-Akadémia közgyűlése mutatkozott annak a fórumnak, amelyen határozatot hozva, égetően fontos kulturális teendőinket a magyarság elé lehetett volna tárnom. Fűry Lajosnak tetszetek a javaslataim: az 1974. évnek, a legendás-hírű Kováts Mihály ezredes születése 250. évfordulója kapcsán mint "az amerikai magyar hagyományok évének" megünnepeletése, az 1975. évben pedig, a Magyar Tudományos Akadémia 150. évfordulóján, a magyar akadémiai gondolatról való megemlékezés. Fűry biztatott, hogy menjek el Clevelandbe, és személyesen ismertessem javaslataimat. Javaslataim közt volt még, az Árpád-Akadémia fejlesztését célzó két gondolatom: egy bibliográfiai és könyvtartudományi osztály felállítására (ennek szervező elnökéként dr. Szilassy Sándort hoztam javaslatba), és egy, az "American Bicentennial"-re is felkészítő magyarságtudományi osztály szervezésére, amelynek szervező elnökéként (magyarországi és itteni nyelv- és kultúratanulmányozó munkám és más ismereteim alapján), ha mást nem találunk, a magam szervezési munkáját is felajánlva. Ezeket a javaslatokat dr. Béky Zoltánnal is ismertettem.

Javaslataimat az ülés el is fogadta, és nemcsak a magyarságtudományi osztály szervezésével bízt meg, hanem az Akadémia "keleti kerület"-ének a vezetésével is.

Mindezeket a munkáimat azonban még el sem tudtam kezdeni, mert dr. Nádas János, többszöri kérésem dacára sem bocsátotta rendelkezésemre az Akadémia tagjainak névsorát. Amikor ezt a Fűry lemondása után akadémiai elnökké felkért dr. Béky Zoltánnak tudomására hoztam, támogatására irányuló kérésemet azzal hárította el, hogy: "Hogy gondolod, hisz az a címár az övé!" (azaz Nádas Jánosé, aki ezek szerint az Akadémia tulajdonosa).

10
3 Amikor, február folyamán, tudomásomra jutott, hogy az "Ethnic Studies Bill" már a megvalósulás felé halad a Kongresszusban, részletes javaslatot dolgoztam ki, az Arpad-Akadémiának nagy szerepet jelölve ki, az "Ethnic Heritage Studies Program" magyar vonatkozásainak tervezése, szervezése és megvalósítása tekintetében. Ezt a február 28.-án dr. Béky Zoltánnak átadtott tervezetemet dr. Nadas János hamarosan megkapta, azonban, ahelyett, hogy gyűlést hívott volna össze a meg tárgyalására, csúnyahangú levélben (javaslataim lényegét megcsak nem is említve) lényegében visszautasította az AMSz és az Arpad-Akadémia megfelelő formában való munkába állítására irányuló reform-javasolataimat. Ómaga azonban tett valami mást: megkerülve és egyáltalán nem informálva engem, aki akkor az AMSz kulturális bizottsági elnökeként és az Arpad-Akadémia megbízott magyarságtudományi osztály-elnöként, de talán elsősorban tudományos szakkesztésémmel, multammal és munkámmal fogva elsősorban lettem volna illetékes egy ilyen javaslat kidolgozására, az e téren nem képzett dr. Száz Zoltánnal összedolgozva, benyújtott egy "grant"-kérelmet (hogy kiknek a képviselőtében, azt nem tudom még ma sem) az Office of Education-hoz. A "grant"-et nem kaptak meg, de az AMSz legutóbbi intéző bizottsági gyűlésén sem tettek róla jelentést. A magyarság egyetemes érdekének ilyen elárulása nem egyeztethető össze az én felfogásommal. Az meg, hogy engem még meg sem kérdeztek, noha (amint felfüllet hallottam) amerikai magyar gyermekek tanítási programjára kertek pénzt, személy szerint igen sertősen találok, mert nem pejkik, hanem nekem van magyar nyelvi közepiskolai tanári képzésem, doktoratusom és egyetemi magántanári képzésem. Sajnos, ezek a súlyos dolgok napirenden vannak az AMSz és az Arpad-Akadémia hazatájan.

4 Komoly valságot okozott az a mód is, ahogyan dr. Nadas János, minden valasztas mellozesevel, a lelépo Fury utodaként dr. Béky Zoltánt az Arpad-Akadémia elnökének felkerte. Amikor ezt a felkerést "enunciálta", a teremben aligha volt ott hús akadémiái tag a több mint 200-ból. Amikor ezt a szegyetlenjes puccsot láttam, visszavontam fent ismertett javaslataimat. Egyedül a Te személyes, igen megindító kérdésedre álltam el aztán értol, vállalva az említett osztályelnökséget és a keleti kerület elnökséget. Most már sajnálom, hogy nem ragaszkodtam eredeti elhatározásomhoz és nem adtam vissza e megbízásokat. Ugyanis a nevégyezék hiányában a mai napig sincs tudomásom arról, hogy kik tekinthetők az Akadémia állítólag létező "keleti kerülete" tagjainak, sem arról, hogy tudományos képzése és működése alapján kit lettem volna koteles elsősorban felkérni az Akadémia tagjai közül a magyarságtudományi osztály tagságának elvállalására. Dr. Nadas tehát engem, aki nem vagyok sem tetlen, sem tudatlan, sem címhajhászó azokban a dolgokban, amelyeknek elvégzésére vállalkozom, betaktikázott (meg hozzá nem kis erőfeszítéssel és nem egyedül) egy olyan restelni való helyzetbe, amelyből csak az Akadémiából való kilépes a kiút.

5 Dr. Nadas János ugyanis, ahogy szokta, az én bekerítésemet is több vonalon folytatta. Az AMSz Intéző Bizottságának egy álló szendejél való össze nem hívásával teljesen meghiúsította az előre behírdetett "Kováts Mihály-emléke" programjának elindítását is, valamint az Amerikai Magyar Kétszázéves (Bicentennial) Bizottság megalakítását is, ami, korábbi határozat és megbízás alapján az én feladatod lett volna, de az Intéző Bizottság utasítása nélkül nem volt megkezdhető.

6 Ki kell lépnem az Akadémiából azért is, mert az az utóbbi évek során egyre inkább a "sumirizmus" néven ismert áltudományos mozgalom kiszolgálója vált. Míg az Akadémia (amelynek dr. Nadas János jóvótaból semmi függetlensége nincs, alapokmánnal sem rendelkezik, tehát tudományos "grant"-eket sem kaphat a "fenntartó" Magyar Társaság nélkül) megelegszik egy rövid leegzetny látszat-közgyűléssel évenként, a sumiristák napokon keresztül ulésznak, gyalazzak a magyar múltat, Szent István királyunkat, nemzetünk és anyanyelvünk tudományos megállapított származástörténetét. Huszonöt éve túróm (én, aki a magyar és finnugor nyelvtudomány doktora vagyok) a magyar közelet babái által "magyar egység"-nek nevezett, képzelt valami érdekeben, e tudatlan társaság dolgait, amelyek mindig Clevelandben tett látogatásaim alkalmával sertettek meg a legjobban.

Az idén azonban, amikor Mindszenty hercegprímás úr augusztus 20-án, a bécsi Pazmaneumban tartott ünnepi szentbeszédében megintette az amerikai magyarságnak a sumirista Krisztus-tagadással kacétkodó, újpogánykodó és Szent István rágalalmazását is eltűró vezetőit, abban reménykedtem, hogy ez talán hatni fog dr. Nadas Jánosra. Elküldtem neki a hercegprímási szentbeszédéről szóló magyar sajtóbeszámolót, az október 5.-én végre Washingtonban összeült AMSz intéző bizottsági ülés előtt pedig komolyan felszólítottam, hogy hazatérésé után írásban értesítsen arról, hogy (ha már az idei Magyar Találkozó költségtérítéséből nem tudja kihagyni a sumirista csekkjeit), küldjön nekem írásbeli kotelezevnyt, hogy a jóvó evtl kezdve megszunik a sumirista daridó. Ez nem történt meg. Megy tehát a tudománytalan, pogánykodó handabanda, most már dr. Béky Zoltán elnöklete alatt, tovább. Az amerikai magyarság pedig csúszik egyre lejjebb. Csúszhatik, ha akar, de nélkülöm.

Kedves Barátom, sajnálom, hogy tavalyi tervezgetéseink ide vezettek. Személyed iránti nagyrabcsülésém kifejezésével búcsúzom: